

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.022/2009/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla az előbb személyesen eljáró, majd Dr. Pál Marcell ügyvéd, míg a fellebbezési eljárás során Dr. Nagy Dezső ügyvéd (Szerencs, Rákóczi u. 38.) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és II.rendű felperes neve II. rendű, mindketten című lakos felpereseknek, a Dr. Palásti Péter ügyvéd (Miskolc, Arany János u. 31.) által képviselt I.rendű alperes neve címe lakos I. rendű, II.rendű alperes neve címe II. rendű, III.rendű alperes neve címe III. rendű, IV.rendű alperes neve címe IV. rendű, V.rendű alperes neve címe V. rendű, VI.rendű alperes neve címe VI. rendű, VII.rendű alperes neve címe VII. rendű, VIII.rendű alperes neve címe VIII. rendű, a IX. rendű alperes neve címe IX. rendű, X.rendű alperes neve címe X. rendű, XI.rendű alperes neve címe XI. rendű, XII.rendű alperes neve címe XII. rendű, XIII.rendű alperes neve címe XIII. rendű, a személyesen eljáró XIV.rendű alperes neve címe lakos XIV. rendű, a személyesen eljáró XV.rendű alperes neve címe XV. rendű, a Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt XVI. rendű alperes neve címe XVI. rendű, XVII. rendű alperes neve címe XVII. rendű, a személyesen eljáró XVIII. rendű alperes neve címe XVIII. rendű, a személyesen eljáró XIX.rendű alperes neve címe lakos XIX. rendű, a személyesen eljáró XXI.rendű alperes neve címe XXI. rendű, a Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt XXII.rendű alperes neve címe XXII. rendű, XXIII.rendű alperes neve címe XXIII. rendű, XXIV.rendű alperes neve címe XXIV. rendű, XXV.rendű alperes neve miskolci (Középszer u. 50. III/2.) lakos XXV. rendű, XXVI. rendű alperes neve címe XXVI. rendű, XXVII.rendű alperes neve címe XXVII. rendű, XXVIII.rendű alperes neve címe lakos XXVIII. rendű, a személyesen eljáró XXIX.rendű alperes neve címe XXIX. rendű, a Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt XXX.rendű alperes neve címe lakos XXX. rendű, a személyesen eljáró XXXI. rendű alperes neve címe XXXI. rendű, a személyesen eljáró XXXII.rendű alperes neve címe XXXII. rendű, a Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt XXXIII.rendű alperes neve címe lakos XXXIII. rendű, XXXIV.rendű alperes neve címe XXXIV. rendű, XXXV.rendű alperes neve címe XXXV. rendű, XXXVI.rendű alperes neve címe XXXVI. rendű, XXXVII.rendű alperes neve címe XXXVII. rendű, XXXVIII.rendű alperes neve címe XXXVIII. rendű, XXXIX.rendű alperes neve címe XXXIX. rendű, XL. rendű alperes neve címe XL. rendű, XLI.rendű alperes neve címe XLI. rendű, XLII.rendű alperes neve címe XLII. rendű, a személyesen eljáró XLIII.rendű alperes neve címe XLIII. rendű, a Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt XLIV.rendű alperes neve címe XLIV. rendű, XLV.rendű alperes neve címe XLV. rendű, a Dr. ... jogi előadó által képviselt XLVI.rendű alperes neve címe XLVI. rendű, az ...jogtanácsos által képviselt XLVII.rendű alperes neve (címe XLVII. rendű, a személyesen eljáró XLVIII.rendű alperes neve címe XLVIII. rendű, a Dr. Matolayné Siegel Amarilla ügyvéd (Miskolc, Dóczy u. 4. I/25.) által képviselt XLIX.rendű alperes neve címe lakos XLIX. rendű, a ... hozzátartozó (...által képviselt L.rendű alperes neve címe L. rendű, a Dr. ... jogi előadó által képviselt LI.rendű alperes neve címe LI.

rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23. P. 20.661/2008/25. számú ítélete ellen a felperesek által 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az I-XIII., XVI., XVII., XXII-XXVIII., XXX., XXXIII-XLII., XLIV. és XLV. rendű alpereseknek egyenként 1 000 (Egyezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 6 000 (Hatezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A m-i ... helyrajzi számú szántó művelési ágú, 1 ha 3405 m² területű ingatlan a XIV. rendű és a XV. rendű alperes közös tulajdonában állott, úgy, hogy előbbi 3362/5362, utóbbi 2000/5362 hányadban volt tulajdonos. A XIV. és XV. rendű alperes a felperesek szülei.

A IX. rendű alperes kérelmére telekalakítási eljárás folyt XLVI. rendű alperes neve Építési és Környezetvédelmi Osztályán, amely 1630-3/2003. számú, 2003. április 17-én kelt határozatával engedélyezte egyebek közt ezen ingatlantelek felosztását, jóváhagyta az így kialakuló földrészletek belterületbe csatolását, s engedélyezte a kialakult új telekcsoport újraosztását.

2004. május 10-én adásvételi szerződés jött létre a XIV. és XV. rendű alperesek mint eladók, valamint az I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII., XII. és XIII. rendű alperesek mint vevők között. A szerződésben rögzítették, hogy a telekalakítási eljárás után kialakult ...helyrajzi számú, 1 ha 1279 m² területű ingatlanra a IX. rendű alperes javára jelzálogjog van bejegyezve, és ezen ingatlanból 3000/11279 tulajdoni illetőséget 1 333 000 Ft vételárért megvásárolnak a vevők.

2004. július 13-án kelt e szerződés 1. számú módosítása, mely szerint a 2004. május 10-én kelt szerződéssel eladott tulajdoni illetőség az ingatlan 1440/5362 tulajdoni hányada.

2004. július 14-én adásvételi szerződés jött létre ugyanezen szerződő felek között, mely alapján a vevők 1877/5362 tulajdoni illetőséget vásároltak meg az eladóktól 4 000 000 Ft vételárért.

2004. október 11-én kelt meghatalmazással a XVI., XVII., XVIII, XIX, XXI., XXII., XXV., XI. és IX. rendű alperesek, továbbá a XII. és XXI. rendű alperes jogelődje, a per korábbi XX. rendű alpereseként megjelölt személy, mint meghatalmazók, akik a m. helyrajzi számú ingatlan résztulajdonosai voltak, meghatalmazást adtak az I. és a XIV. rendű alperesnek, hogy a helyrajzi számú ingatlan 812 m² része tekintetében a ..., a és a helyrajzi számú ingatlanok tulajdonosaival nevükben és helyettük telekalakítási megállapodást kössenek, építésügyi és egyéb szakhatósági eljárásban képviselőüket ellássák.

2004. december 22-én telekalakítási megállapodás jött létre az előző bekezdésben említett meghatalmazással érintett ingatlanokkal kapcsolatosan a XVI-XVII-XVIII-XIX., a XII. és XXI. rendű alperes jogelődje, továbbá a XXI., XXII., XIV., XI., XXIII. IX., X., XXIV., XIII, V., IV., XII, VI., VII., VIII., I-II-III. rendű alperesek között.

A XXV-XLV. rendű alperesek az előzőekben említett ingatlanok új tulajdonosai.

A XLVI. rendű alperes folytatta le a telekalakítási eljárást.

A XLVII. rendű alperes javára végrehajtási jog volt bejegyezve, a XLVIII. rendű alperes ez ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtó, a XLIX. és L. rendű alperes az említett ingatlanokon haszonélvezeti joggal bíró jogosult.

Az LI. rendű alperes javára szolgalmi jog bejegyzése iránti kérelem van széljegyezve.

A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg az előzőekben felsorolt szerződések, meghatalmazás, és a lefolytatott telekalakítási eljárás érvénytelenségét, rendelje el az eredeti állapot helyreállítását oly módon, hogy a helyreállítandó ... helyrajzi számú ingatlanra 3362/5362 hányadban a XIV. rendű, 2000/5362 hányadban a XV. rendű alperes tulajdonjogát jegyezzék vissza. A szerződéssel nem érintett alpereseket e kereseti kérelem tűrésére kérték kötelezni. Arra hivatkoztak, hogy az említett szerződések és eljárás semmis, tekintettel arra, hogy a XIV. rendű alperes szembetegsége miatt írásra és olvasásra képtelen volt, így érvényes nyilatkozatot csak közokiratba foglaltan tehetett volna. A telekalakítási eljárás pedig érintette az LI. rendű alperes tulajdonában lévő ingatlant is, ezért a XLVI. rendű alperes ezt az eljárást nem folytathatta volna le. Álláspontjuk szerint a köztük és a XIV-XV. rendű alperes között fennálló közvetlen rokoni kapcsolat perindításra való jogi érdekeltységüket megalapozza.

A Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt alperesek a kereset elutasítását kérték, elsődlegesen arra hivatkozva, hogy a felpereseknek nincsen keresetőségi joga.

A XIV. és XV. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

A XXI. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

A XLVI. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

A XLVII. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

A XLVIII. rendű alperes kérte a per megszüntetését.

Az L. rendű alperes előadta, hogy haszonélvezeti jogáról időközben lemondott, ennek figyelembe vételét kérte.

Az LI. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

A felperesek a XLVII. és XLVIII. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetüktől elálltak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a pert a felperesek, valamint a XLVII. és a XLVIII. rendű alperes között megszüntette. A keresetet elutasította. Kötelezte személyenként a felpereseket, hogy fizessenek meg az I-XIII., XVI-XVII., XXII-XXVIII., XXX., XXXIII-XLII., XLV. rendű alperesek részére egyenként 6 000 Ft perköltséget.

A határozat indokolásban rögzítette, hogy a felperesek nyilatkozatára tekintettel a köztük és a XLVII-XLVIII. rendű alperes közötti pert a Pp. 157. § e) pontja és 160. § (1) bekezdése alapján megszüntette.

A többi alperessel szemben előterjesztett kereset kapcsán rámutatott, hogy a Ptk. 234. § (1) bekezdése szerint a semmis szerződés érvénytelenségére, ha a törvény kivételt nem tesz, bárki határidő nélkül hivatkozhat, a semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség. A Pp. 3. § (1) bekezdése szerint pedig a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el, ilyen kérelmet - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

Hangsúlyozta, hogy a felperesek a bíróság erre irányuló felhívása ellenére nem tudták igazolni a kereset előterjesztéséhez fűződő jogi érdeküket, s nem tudtak olyan jogszabályhelyet sem megjelölni, mely alapján a keresetindításra jogosultak lettek volna. Kiemelte, hogy a csatolt iratok alapján megállapítható volt, hogy a megjelölt ingatlanokhoz jogi érdeke a felpereseknek nem fűződik, az a tény, hogy a XIV. és XV. rendű alperesek a szüleik, perlési jogosultságukat nem alapozza meg, hiszen a XIV. és XV. rendű alperesek jogait önállóan is érvényesíthetnék. A telekalakítással kapcsolatos eljáráshoz fűződően sem volt megállapítható jogi érdekelttség a felperesek javára.

Az ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben kérték, hogy az ítélet tábla a megyei bíróság határozatát a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül, s utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéseket követett el azzal, hogy az általuk a per első tárgyalásán előterjesztett keresetváltoztatásra a XLVI. rendű írásbeli ellenkérelmét nem szerezte be, és ezt részükre nem kézbesítette. A 2008. szeptember 26-i tárgyalásra az L. rendű alperes idézése nem volt szabályszerű, ennek ellenére a megyei bíróság a tárgyalást megtartotta, elfogadva a XXVI. rendű alperes azon nyilatkozatát, melyet az L. rendű alperessel állítólag folytatott telefonbeszélgetés után tett, nevezetesen, hogy ő az L. rendű alperestől meghatalmazást kapott képviselte ellátására. Ugyanezen a tárgyaláson törvénysértő módon rekesztette be a tárgyalást, amikor nem figyelmeztette a feleket a tárgyalás berekesztésére, s nem hívta fel őket arra, hogy kívánnak-e még valamit előadni.

Azzal érvelt, hogy a bíróságnak a Pp. 213. § (1) bekezdése értelmében ítéletében a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemről döntenie kell. Ez a felperesek értelmezése szerint azt jelenti, hogy a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján a semmisség megállapítása kérdésében hivatalból minden külön eljárás nélkül döntést kell hoznia. Ezt azonban az elsőfokú bíróság elmulasztotta. Hivatkoztak arra, hogy a perrel összefüggő jogi érdekeltiségeket az öröklés alapozza meg.

A Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek költségben való marasztalását kérték.

Az ítéletábra erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette a megyei bíróság ítéletének a pert megszüntető rendelkezését a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel, azzal a megjegyzéssel, hogy a per megszüntetéséről a bíróságnak végzéssel kell döntenie, ítélettel a per érdemében kell határoznia.

A fellebbezés alaptalan.

A Pp. 252. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése.

A Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alkalmazása során az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a másodfokú bíróság belátásától függően kerülhet sor, szemben a 252. § (1) bekezdésében írt esetekkel, melyek fennálltakor a hatályon kívül helyezés kötelező. A másodfokú bíróságnak azt kell mérlegelnie, hogy az elsőfokú eljárás szabályainak a megsértése az adott esetben olyan lényeges volt-e, amelyekre tekintettel szükséges az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a tárgyalás megismétlése, illetve kiegészítése. Azt, hogy mit kell lényeges eljárási szabálysértésnek tekinteni, a bírói gyakorlat határozza meg.

A felperesek fellebbezésében felsorolt három ok egyike sem minősül - megvalósulása esetén - olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, mely a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását indokolná.

Az alperes részére a Pp. lehetőséget ad érdemi ellenkérelem előterjesztésére akár írásban, akár a tárgyaláson szóban, de ez a nyilatkozat nem kötelező, ezt a bíróság az alperestől nem kényszerítheti ki, az ellenkérelem előterjesztésének elmaradása eljárási szabálysértést nem valósít meg, szankciója a Pp. 136. §-ában írt feltételek fennállása esetén a bírósági meghagyás kibocsátása lehet, s következménye lehet az is, hogy a Pp. 163. § (2) bekezdése alkalmazásával az ott írt feltételek fennállása esetén a felperes előadását valónak fogadhatja el.

A XXVI. rendű alperesnek az L. rendű alperes által adott meghatalmazást a meghatalmazó utóbb becsatolta, ez alapján a meghatalmazott perbeli képviselőt a Pp. 67. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján is elláthatta.

A perben tartott utolsó, 2008. szeptember 26-i tárgyalásról készült 25. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldala, alulról a harmadik bekezdése szerint a bíróság a jelenlévőket a tárgyalás berekesztésére figyelmeztette, mely után a jogi képviselők a perköltség igényükkel kapcsolatban nyilatkozatot is tettek, s az elsőfokú bíróság csak ezt követően rekesztette be a tárgyalást.

A Pp. 2. § (1) bekezdése úgy szól, hogy a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

A Pp. 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

A Pp. a fél fogalmát annak processzuális értelmében használja, s e szerint a felek: a felperes és az alperes, tehát aki a keresetével az eljárást megindítja, és akivel szemben az eljárás megindul. A fél fogalmán kívül eső, ám attól még sem elválasztható kérdés az ún. perbeli vagy ügybeli legitimáció. Ez a fogalom a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy a felperest megilleti-e a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. A perbeli legitimáció anyagi jogi kérdés, melynek hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet. Az anyagi jogi legitimáció kérdése, mint a „kereshetőségi jog” jelenik meg a bírósági gyakorlatban, amely a felperes igényérvényesíthetőségi jogosultságát jelenti. A kereshetőségi jogot a jogviszony (érdekeltség vagy a törvény, jogszabályi felhatalmazás) alapozza meg.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság helytállóan utalt, a Ptk. 234.§ (1) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, nem jelent egyben keresetindítási jogosultságot is. Semmis szerződéssel kapcsolatos perindítási lehetőséget csak jogi érdekelttség vagy a perlési jogosultságot kifejezetten biztosító jogszabályi felhatalmazás alapozhat meg.

Mivel ilyenl a felperesek nem rendelkeznek, a bíróság helytállóan utasította el keresetüket. A keresetőségi jog hiánya miatt történő kereset elutasításra tekintettel a bíróságnak nincs lehetősége a kereset érdemi vizsgálatára, nem dönthet annak tartalmi kérdéseivel kapcsolatban, erre az indokolásban sem térhet ki, így a perbeli esetben a megyei bíróság a fellebbezés érvelésével szemben nem követett el „mulasztást”.

Téves a felperesek hivatkozása arra vonatkozóan is, hogy keresetőségi jogukat az öröklés alapozza meg. Az öröklés az örökhagyó halálával következik be, törvény vagy végintézkedés alapján. A felperesek ugyan leszármazói a XIV. és XIV. rendű alperesnek, de a szülők életben vannak, így a felperesek nem örököseik.

Megalapozatlanul hivatkoztak a felperesek arra is, hogy a bíróságnak az adott esetben a szerződések semmisségével kapcsolatban hivatalból kellene eljárni. A polgári peres eljárás alapvető sajátossága, hogy a bíróság a polgári ügyek körében felmerült vitát csak és kizárólag erre irányuló, az annak előterjesztésére jogosult által előterjesztett kérelem esetén bírálja el, hivatalból - mint arra némely polgári nemperes eljárásnál lehetősége van - nem járhat el.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felpereseket a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a Dr. Palásti Péter ügyvéd által képviselt alperesek javára fellebbezési eljárási költség megtérítésére, e címen az alperesek jogi képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg.

A felperesek személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2009. április hó 21.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

